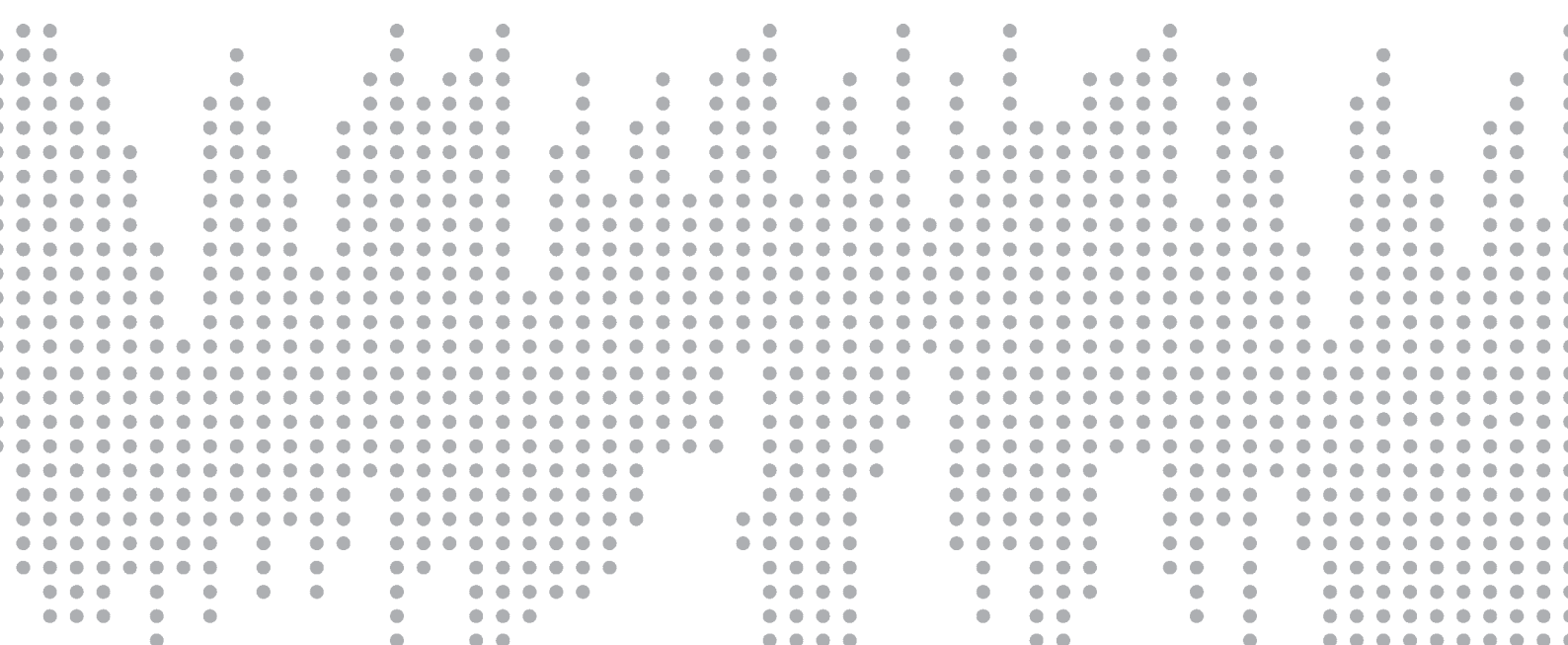

Instituut voor de nationale rekeningen

Nationale rekeningen

Deel 1 Raming van de jaarlijkse aggregaten 2005

Inhoud van de publicatie

De nationale rekeningen van België worden opgesteld volgens de definities van het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR 1995).

Een eerste raming van de nationale aggregaten, grotendeels opgesteld op basis van de kwartaalrekeningen, verschijnt in april van het jaar dat volgt op het beschouwde jaar. De publicatie omvat de ontwikkeling van de belangrijkste jaaraggregaten van de nationale economie over de laatste tien jaar, gemeten in brutotermen. Ze bestaat uit twee hoofdstukken: het eerste geeft een korte synthese van de resultaten; in het tweede hoofdstuk zijn de verschillende statistische tabellen opgenomen (verdeling van het bruto binnenlands product volgens de invalshoeken toegevoegde waarde, bestedingen en inkomens; besparingen en vorderingensaldo van de nationale economie; werkzame personen en beloning van werknemers).

De rekeningen zijn opgesteld op basis van de op 24 maart 2006 beschikbare gegevens.

©Instituut voor de nationale rekeningen - Nationale Bank van België,
Brussel

Alle rechten voorbehouden.
De volledige of gedeeltelijke verveelvoudiging van deze brochure
voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits
bronvermelding.

ISSN 1372-7869 (print)
ISSN 1780-4345 (online)

Voorwoord

Deze publicatie bevat de eerste ramingen van het Instituut voor de nationale rekeningen (INR) met betrekking tot de voornaamste aggregaten van de nationale rekeningen voor het jaar 2005. De resultaten berusten grotendeels op de gegevens uit de nationale kwartaalrekeningen.

Sinds zijn oprichting heeft het INR ernaar gestreefd om de verspreiding van zijn statistieken aan te passen aan de behoeften van zijn belangrijkste nationale en internationale cliënten. Momenteel verschijnt 30 dagen na het einde van het beschouwde kwartaal een "flash" raming van de groei naar volume van het bruto binnenlands product (bbp), terwijl de meer volledige rekeningen worden gepubliceerd na een termijn van 70 dagen.

Het tijdschema wijkt echter enigszins daarvan af voor het vierde kwartaal en voor het jaar als geheel. Voor het referentiejaar 2005 worden de volledige rekeningen gepubliceerd op 5 april 2006. Net als in verscheidene andere Europese landen wordt immers een extra termijn gehanteerd om te garanderen dat de eerste raming van de jaarlijkse aggregaten zo volledig mogelijk is. Dankzij die termijn kan onder meer rekening worden gehouden met de laatste beschikbare gegevens aangaande de betalingsbalans en de overheidsrekeningen.

De nationale rekeningen op jaarbasis, die de maatstaf vormen voor het meten van de economische resultaten in de loop van een bepaald jaar, worden uitgedrukt in brutotermen. Het aantal werkdagen kan evenwel van jaar tot jaar die resultaten beïnvloeden. Dit is het geval in 2005, een jaar dat volgt op een schrikkeljaar waarin talrijke feestdagen tijdens het weekend vielen. Teneinde de interpretatie van de resultaten te vergemakkelijken, werden de in de toelichting opgenomen tabellen derhalve aangevuld met voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, zoals in de nationale kwartaalrekeningen.

De voorzitter van de Raad van Bestuur van het
Instituut voor de Nationale Rekeningen

Lambert Verjus

Brussel, april 2006

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Synthese	7
1. Algemene ontwikkeling van de economische activiteit in 2005	7
2. Oorsprong van het binnenlands product: uitsplitsing van de toegevoegde waarde	8
3. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën	8
4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingensaldo	9
5. Werkgelegenheid	11
Tabellen	13
1. Oorsprong van het binnenlands product: bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak	14
1.1 Ramingen tegen lopende prijzen	14
1.2 Ramingen tegen prijzen van 2000	14
2. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën	15
2.1 Ramingen tegen lopende prijzen	15
2.2 Ramingen tegen prijzen van 2000	15
3. Verdeling van het binnenlands product: belangrijkste inkomenscategorieën, ramingen tegen lopende prijzen	16
4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingenoverschot of -tekort	17
4.1 Ramingen tegen lopende prijzen	17
4.2 Reëel beschikbaar inkomen van de totale economie, ramingen tegen prijzen van 2000	17
5. Arbeidsmarktstatistieken	18
5.1 Verdeling van de beloning van werknemers per bedrijfstak	18
5.2 Nationale werkgelegenheid : aantal zelfstandigen en werknemers	18
5.3 Binnenlandse werkgelegenheid: verdeling van het aantal werkzame personen per bedrijfstak	18
Publicaties van het INR en contactpersonen	19
Algemene opmerking	23
Conventionele tekens	25
Lijst van afkortingen	27

Synthese

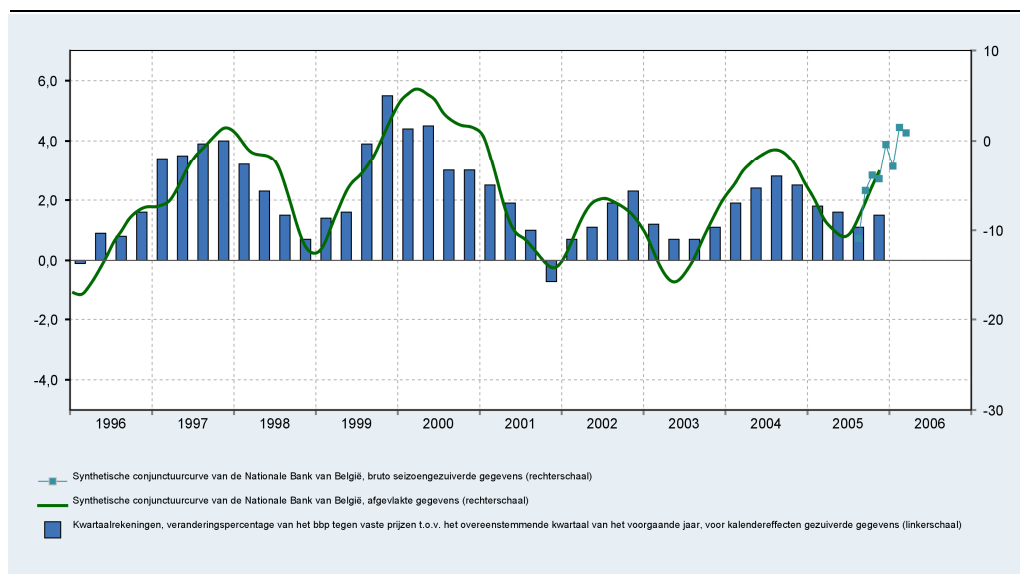
1. Algemene ontwikkeling van de economische activiteit in 2005

De scherpe stijging van de prijzen voor olieproducten en andere grondstoffen had eind 2004 en begin 2005 een negatieve invloed op de ontwikkeling van de activiteit. De verslechtering was evenwel slechts tijdelijk: dankzij het dynamisme van de Aziatische en de Amerikaanse economie, trok de Europese economie in de tweede helft van 2005 opnieuw aan. In België volstond die kentering echter niet om de vertraging van de voorgaande maanden goed te maken. Over het jaar 2005 als geheel is het bruto binnenlands product (bbp) naar volume met 1,5 pct. gestegen, of minder snel dan in het voorgaande jaar (2,4 pct.).

Die cijfers zijn gezuiverd voor kalenderinvloeden. Het jaar 2005 telde minder werkdagen dan 2004, dat een schrikkeljaar was. In brutotermen bedroeg de groei 1,2 pct. in 2005.

Het conjunctuurprofiel wordt bevestigd door het verloop van het ondernemersvertrouwen, afgemeten aan de algemene synthetische conjunctuurindicator van de Nationale bank van België. Na enige tekenen van verzwakking in het begin van het jaar, hervatte deze indicator met een sterk opwaartse ontwikkeling.

GRAFIEK 1 BBP EN CONJUNCTUURVERLOOP

Bron: INR

2. Oorsprong van het binnenlands product: uitsplitsing van de toegevoegde waarde

Begin 2005 werd de industrie met volle kracht getroffen door de stijging van de olieprijs en de gevolgen hiervan voor de wereldeconomie. Vanaf het midden van het jaar heeft de industriële activiteit zich echter hersteld. Over het jaar 2005 als geheel is het volume van de toegevoegde waarde van de industrie niettemin licht gedaald (-0,4 pct.).

De dienstverlening ondervond weinig hinder van de verslechtering van de internationale omgeving en ving de weerslag ervan op de Belgische economie in 2005 enigszins op, dankzij een stijging met 1,8 pct.

In het verlengde van haar opgang in 2004 vertoonde de bouwnijverheid in 2005 eveneens een relatief stevige activiteit, met een groei ten belope van 1,3 pct.

TABEL 1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT

(Brutocijfers tegen prijzen van 2000, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	p.m. 2004 vwd ¹	p.m. 2005 vwd ¹
Landbouw, bosbouw en visserij	6,3	0,9	-11,9	13,6	-16,4	10,8	7,8	10,7	7,9
Industrie	0,4	4,6	-0,4	0,1	-1,0	2,3	-0,4	2,3	-0,2
Bouwnijverheid	3,1	7,9	1,0	-1,5	1,0	5,5	1,3	5,5	1,9
Diensten	3,4	3,3	2,5	1,8	2,0	1,4	1,8	1,1	2,1
Bruto binnenlands product	3,1	3,9	1,0	1,5	0,9	2,6	1,2	2,4	1,5

Bron: INR

¹ Vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten

3. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën

De in 2005 opgetekende economische groei beruiste tegelijk op de binnenlandse vraag (particuliere consumptie, overheidsconsumptie, investeringsuitgaven van de gezinnen, de ondernemingen en de overheid, voorraadwijzigingen) en op de buitenlandse vraag (de uitvoer).

Wat de binnenlandse bestedingen betreft, werd het jaar 2005 gekenmerkt door de toename van de bedrijfsinvesteringen (9,5 pct. in reële termen). Deze deed zich hoofdzakelijk voor in de dienstverlenende ondernemingen en vormde wellicht een inhaalbeweging, na verscheidene jaren van achteruitgang of matige groei. De in 2005 door tal van ondernemingen genomen beslissing om hun investeringsplannen niet meer uit te stellen, werd vergemakkelijkt door gunstige financieringsvoorwaarden; het rentepeil bleef immers zeer laag en het beroep op risicokapitaal via de uitgifte van aandelen werd minder duur onder invloed van het herstel van de beurskoersen.

De toename van de overheidsinvesteringen was in 2005 eveneens bijzonder krachtig (13,4 pct.). Ongerekend de - in 2004 grotere - verkopen van overheidsgebouwen, die worden beschouwd als desinvesteringen, kwam de groei uit op het nog steeds zeer hoge peil van ongeveer 6 pct. Vlak voor de gemeentelijke en provincieraadsverkiezingen van 2006 heeft vooral de lokale overheid bijgedragen tot de kracht van de overheidsinvesteringen. De consumptieve bestedingen van de overheid zijn, van hun kant, met 1,5 pct. gestegen, of minder snel dan in 2004. De groei van de uitgaven voor gezondheidszorg is immers sterk vertraagd.

De consumptieve bestedingen van de gezinnen zijn in 2005 met 1,1 pct. toegenomen, bijna evenveel als in 2004. Onder impuls van de nieuwe daling van de rente op hypothecaire kredieten hebben de particulieren ook hun investeringsuitgaven in de bouw en renovatie van woningen verhoogd (3,2 pct.).

Begin 2005 drukten de appreciatie van de koers van de euro en de stijging van de olieprijs de aan België gerichte buitenlandse vraag. De uitvoer van goederen en diensten liep dan ook terug tijdens de eerste jaarhelft. Vanaf het midden van het jaar herwon die uitvoer evenwel zijn dynamisme, dankzij opnieuw fors groeiende buitenlandse afzetmarkten. Over het jaar 2005 als geheel is de uitvoer met 1,8 pct. toegenomen, dat is aanzienlijk minder sterk dan in 2004. Wegens haar hoge gehalte aan ingevoerde goederen, werkte de verzwakking van de uitvoer door in de invoer van goederen en diensten, die in 2005 eveneens minder snel steeg dan in 2004. De import werd echter ondersteund door de kracht van de binnenlandse vraag in het algemeen en van de bedrijfsinvesteringen in het bijzonder. Derhalve lag de groei van de invoer, met ongeveer 3,4 pct., hoger dan die van de uitvoer, wat leidde tot een negatieve bijdrage van de netto-uitvoer tot de bbp-groei (-1,2 procentpunt).

TABEL 2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT

(Brutocijfers tegen prijzen van 2000, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	p.m. 2004 vwd ¹	p.m. 2005 vwd ¹
Consumptieve particuliere bestedingen	2,0	3,7	1,1	0,8	0,9	1,5	1,1	1,3	1,3
Consumptieve bestedingen van de overheid	3,5	2,3	2,7	2,9	2,5	2,0	1,5	1,9	1,9
Investerings in vaste activa	4,2	4,5	0,2	-2,3	-0,7	4,2	8,4	4,4	8,4
Investerings van de ondernemingen	2,1	6,0	3,3	-3,1	-2,3	3,1	9,5	3,3	9,4
investerings in woongebouwen	5,0	1,0	-4,3	-0,7	3,8	9,0	3,2	9,1	3,2
Overheidsinvesteringen	19,4	2,4	-11,3	0,5	1,3	1,3	13,4	1,1	14,1
Voorraadwijzigingen ¹	-0,3	0,4	-0,8	0,0	0,0	0,4	-0,1	0,7	-0,3
Uitvoer van goederen en diensten	5,0	8,4	0,9	1,2	2,9	6,2	1,8	5,6	2,6
Invoer van goederen en diensten	4,3	8,7	0,2	0,1	3,1	6,4	3,4	6,3	3,8
Netto-uitvoer van goederen en diensten ²	0,7	0,0	0,6	0,9	-0,1	0,1	-1,2	-0,3	-0,9
Bruto binnenlands product	3,1	3,9	1,0	1,5	0,9	2,6	1,2	2,4	1,5

Bron: INR

¹ Vwd : verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten.

² Bijdrage tot de bbp-groei.

4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingensaldo

Gemeten tegen lopende prijzen, is het bruto nationaal inkomen (bni) van de Belgische economie in 2005 iets sneller gestegen dan het bbp (3,7 pct., tegen 3,5 pct.). Dit groeiverschil valt te verklaren doordat het saldo van de van het buitenland ontvangen en aan het buitenland betaalde primaire inkomens verbeterde, door het gecombineerde effect van de stijging van de salarissen die de Europese instellingen aan de in België gevestigde ambtenaren betalen en de toename van de aan ingezetenen uitgekeerde interesten en dividenden.

In totaal is het netto nationaal beschikbaar inkomen gestegen van 241,5 miljard euro in 2004 tot 251,8 miljard in 2005.

De nettobesparingen van de Belgische economie zijn toegenomen met een bedrag van 1,8 miljard euro, tot 24,4 miljard.

Onder de negatieve invloed van de omvangrijke bedrijfsinvesteringen is het financieringsvermogen van de Belgische economie evenwel afgenomen (2,9 miljard euro), zodat het in 2005 nog slechts 2,3 pct. bbp vertegenwoordigde, tegen 3,4 pct. in het voorgaande jaar.

TABEL 3 BESCHIKBAAR INKOMEN, BESPARINGEN EN VORDERINGENOVERSCHOT VAN DE TOTALE ECONOMIE

(Brutocijfers tegen lopende prijzen, miljarden euro's)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bruto binnenlands product	229,6	238,2	251,7	258,9	267,6	274,6	288,1	298,2
Saldo van de primaire inkomens ontvangen van het buitenland	4,2	4,7	5,7	3,9	3,4	3,8	2,6	3,2
Bruto nationaal inkomen	233,7	242,9	257,4	262,8	271,0	278,4	290,7	301,4
Verbruik van vaste activa	33,9	35,7	37,6	40,0	41,3	43,0	45,0	46,3
Netto nationaal inkomen	199,9	207,2	219,8	222,8	229,7	235,4	245,7	255,1
Saldo van de lopende overdrachten met het buitenland	-2,4	-2,7	-2,5	-2,5	-2,8	-3,6	-4,2	-3,3
Beschikbaar inkomen (netto)	197,4	204,6	217,3	220,3	226,9	231,7	241,5	251,8
Nationale consumptie	172,6	177,6	189,4	196,6	203,4	210,0	218,9	227,5
Besparingen (netto)	24,8	27,0	27,9	23,7	23,5	21,7	22,6	24,4
Bruto-investeringen inclusief voorraadveranderingen	47,0	50,3	55,0	53,1	51,5	52,4	57,6	63,7
Saldo van de kapitaaltransacties met het buitenland	-0,0	0,0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,1	0,0	0,0
Vorderingenoverschot van de totale economie	11,6	12,3	10,0	10,2	12,9	12,1	9,9	7,0

Bron: INR

Uitgedrukt in reële termen, is het bruto binnenlands inkomen in 2005 met 0,6 pct. gestegen. De toename ligt ruim onder die van het bbp tegen vaste prijzen (1,2 pct.). Dat is toe te schrijven aan de verslechtering van de ruilvoet die de Belgische economie liet optekenen als gevolg van de scherpe stijging van de olieprijs en de andere grondstoffenprijzen. Dat negatieve effect werd gedeeltelijk gecompenseerd door de verbetering van het saldo van de van het buitenland ontvangen primaire inkomens, zodat het bni van zijn kant met 0,8 pct. in reële termen toenam.

Gezuiverd voor kalenderinvloeden bedroeg de groei van het reële bni 1,1 pct.

TABEL 4 REËEL BRUTO BINNENLANDS INKOMEN

(Brutocijfers tegen prijzen van 2000, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	p.m. 2004 vwd ¹	p.m. 2005 vwd ¹
Bruto binnenlands product	3,1	3,9	1,0	1,5	0,9	2,6	1,2	2,4	1,5
Handelsoverschot of -tekort als gevolg van de ruilvoetverandering ²	-0,5	-1,7	0,0	0,5	-0,1	-0,4	-0,6	-0,4	-0,6
Reëel bruto binnenlands inkomen	2,5	2,1	1,1	2,0	0,8	2,2	0,6	2,0	0,9
Saldo van de primaire inkomens ontvangen van het buitenland ²	0,2	0,4	-0,7	-0,2	0,1	-0,4	0,2	-0,4	0,2
Reëel bruto nationaal inkomen	2,6	2,4	0,3	1,8	1,0	1,7	0,8	1,5	1,1

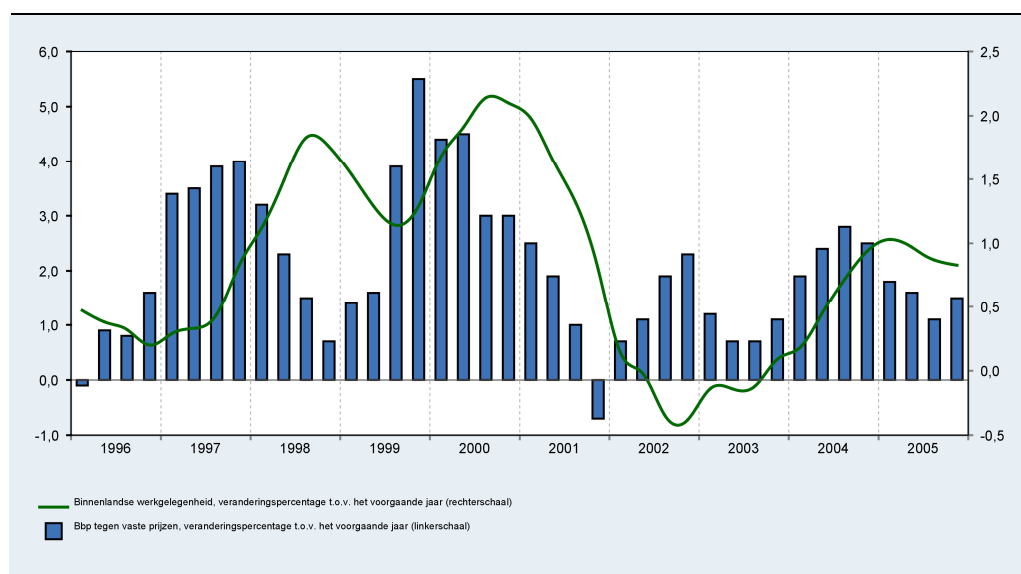
Bron: INR

- 1 Vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten.
- 2 Bijdrage tot de groei van het reëel bruto nationaal inkomen.

5. Werkgelegenheid

Met een zekere vertraging – van doorgaans twee tot drie kwartalen – die nodig is om het productievermogen aan te passen, werken de schommelingen van de activiteit door in het werkgelegenheidsverloop. In het kielzog van de medio 2003 ingezette conjunctuuropleving vertoonde het aantal werknemers vanaf het einde van datzelfde jaar 2003 een gunstige ontwikkeling, die zich voortzette en zelfs nog werd versterkt tot het begin van 2005. Het groeitempo van de werkgelegenheid is vervolgens licht vertraagd als gevolg van de eind 2004 vastgestelde conjunctuurvertraging. Al met al is de werkgelegenheid in 2005 niettemin met bijna 39 000 personen gestegen.

GRAFIEK 2 BBP EN WERKGELEGENHEID

Bron: INR

Naast 34 000 extra arbeidsplaatsen voor loontrekkenden werden ongeveer 5 000 nieuwe zelfstandigen opgetekend. De neerwaartse trend van het aantal zelfstandigen, die in 1997 was begonnen, werd aldus onderbroken. Die gunstige ontwikkeling valt wellicht voor een deel te verklaren door de maatregelen die de overheid heeft genomen, onder meer om de administratieve formaliteiten bij de oprichting van ondernemingen te vereenvoudigen of om kandidaat-ondernemers bij te staan via fiscale steun en raadgevingen. Ze is ook toe te schrijven aan het op de Belgische arbeidsmarkt komen van personen uit de nieuwe lidstaten van de Europese Unie die een statuut als zelfstandige aannemen.

TABEL 5 WERKGELEGENHEID

(jaargemiddelden, jaar-op-jaar veranderingen in duizenden personen)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Aantal werkzame personen	61	52	79	59	-6	-3	24	39
Loontrekkenden	66	55	83	63	1	2	26	34
Zelfstandigen	-6	-3	-4	-5	-7	-6	-2	5

Bron: INR

Tabellen

1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER BEDRIJFSTAK

1.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	2.932	3.090	2.994	2.743	3.096	3.060	2.820	2.756	2.581	2.768
Nijverheid	43.843	46.343	47.032	46.719	49.339	49.011	49.497	48.934	50.962	51.003
Bouwnijverheid	9.249	9.692	9.879	10.627	11.118	11.381	11.408	11.883	12.460	12.778
Diensten	133.385	138.480	145.139	151.869	160.259	168.007	175.278	182.140	190.139	198.881
Handel, vervoer en verkeer	40.563	42.073	44.144	45.727	47.314	49.932	52.468	55.910	58.579	61.383
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	49.673	51.878	54.985	57.522	62.279	65.185	67.132	68.145	71.123	74.528
Overheid en onderwijs	26.412	27.246	27.972	29.126	30.126	31.415	33.304	34.582	35.567	37.266
Andere diensten	16.737	17.284	18.038	19.495	20.540	21.475	22.374	23.503	24.870	25.705
Productgebonden belastingen min subsidies	21.992	23.579	24.529	26.276	27.929	27.425	28.575	28.869	31.947	32.749
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	211.399	221.184	229.572	238.233	251.741	258.884	267.578	274.582	288.089	298.180

1.2 RAMINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 2000

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	2.713	2.789	2.886	3.067	3.096	2.727	3.097	2.587	2.866	3.089
Nijverheid	43.743	46.682	46.960	47.163	49.339	49.151	49.195	48.724	49.859	49.639
Bouwnijverheid	9.773	10.201	9.995	10.301	11.118	11.233	11.063	11.169	11.787	11.936
Diensten	143.769	146.431	150.113	155.201	160.259	164.328	167.246	170.664	172.990	176.023
Handel, vervoer en verkeer	44.728	44.864	45.898	46.572	47.314	48.693	49.752	52.049	52.623	53.659
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	51.996	54.271	56.601	59.233	62.279	64.242	65.483	65.961	67.350	68.377
Overheid en onderwijs	28.750	28.773	29.109	29.753	30.126	30.547	31.056	31.461	31.650	32.280
Andere diensten	18.295	18.524	18.504	19.643	20.540	20.845	20.954	21.193	21.366	21.707
Productgebonden belastingen min subsidies	23.258	24.606	25.183	26.643	27.929	26.940	27.601	27.418	29.811	29.950
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	223.257	230.709	235.137	242.374	251.741	254.379	258.202	260.563	267.312	270.646

2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN

2.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	115.105	118.911	123.634	126.369	135.726	140.300	143.235	146.924	152.837	158.696
Consumptieve bestedingen van de overheid	46.489	47.480	48.946	51.252	53.678	56.302	60.187	63.093	66.067	68.764
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	41.361	45.143	47.018	50.260	54.955	53.133	51.452	52.430	57.599	63.732
Bruto kapitaalvorming	40.991	44.204	46.327	49.099	52.447	52.867	51.390	51.620	54.257	59.298
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	28.036	30.117	32.085	33.416	36.080	37.076	35.126	34.700	36.037	39.761
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	9.255	10.268	10.404	11.025	11.433	11.392	11.818	12.409	13.630	14.297
Bruto-investeringen van de overheid	3.700	3.819	3.838	4.658	4.934	4.399	4.447	4.511	4.590	5.239
Voorraadverandering	370	939	692	1.161	2.508	266	62	810	3.342	4.434
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	8.444	9.651	9.974	10.353	7.382	9.149	12.704	12.135	11.587	6.988
Totale uitvoer	147.285	163.585	171.489	179.471	213.080	219.543	220.933	222.477	241.519	259.845
Totale invoer	138.841	153.934	161.515	169.119	205.698	210.394	208.228	210.342	229.932	252.857
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	211.399	221.184	229.572	238.233	251.741	258.884	267.578	274.582	288.089	298.180

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winsttoegmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële akten inbegrepen.

2.2 RAMINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 2000

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	122.816	125.060	128.385	130.927	135.726	137.200	138.338	139.636	141.696	143.187
Consumptieve bestedingen van de overheid	50.067	50.137	50.673	52.461	53.678	55.110	56.714	58.149	59.314	60.182
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	45.210	48.403	50.435	51.685	54.955	53.181	52.067	51.837	55.091	59.336
Bruto kapitaalvorming	43.447	46.574	48.143	50.166	52.447	52.578	51.386	51.028	53.191	57.657
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	29.673	31.668	33.327	34.024	36.080	37.267	36.127	35.305	36.397	39.872
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	9.817	10.822	10.782	11.324	11.433	10.937	10.862	11.269	12.279	12.667
Bruto-investeringen van de overheid	3.957	4.085	4.034	4.818	4.934	4.374	4.397	4.454	4.514	5.117
Voorraadverandering	1.764	1.829	2.291	1.518	2.508	604	681	809	1.900	1.679
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	5.164	7.109	5.643	7.301	7.382	8.887	11.084	10.941	11.211	7.941
Totale uitvoer	166.632	176.775	187.129	196.553	213.080	215.011	217.486	223.777	237.591	241.944
Totale invoer	161.468	169.665	181.485	189.251	205.698	206.124	206.402	212.836	226.381	234.003
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	223.257	230.709	235.137	242.374	251.741	254.379	258.202	260.563	267.312	270.646

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winsttoegmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële akten inbegrepen.

3 VERDELING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE INKOMENSCATEGORIEËN, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Beloning van werknemers	107.910	112.299	116.190	122.251	127.894	134.988	140.140	142.623	146.700	151.702
Lonen	80.242	83.103	85.509	90.301	95.158	100.363	103.519	104.938	108.373	112.504
Sociale premies	27.668	29.195	30.680	31.951	32.735	34.626	36.621	37.685	38.327	39.198
Bruto exploitatieoverschot en bruto gemengd inkomen ¹	78.895	82.263	85.871	86.746	93.119	93.518	95.772	99.841	106.479	110.820
Netto belastingen op productie en invoer	24.594	26.623	27.511	29.236	30.728	30.377	31.666	32.118	34.910	35.658
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	211.399	221.184	229.572	238.233	251.741	258.884	267.578	274.582	288.089	298.180

¹ Met inbegrip van het verbruik van vaste activa (afschrijvingen).

4 BESCHIKBAAR INKOMEN, BESPARINGEN EN VORDERINGENOVERSCHOT OF -TEKORT

4.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	211.399	221.184	229.572	238.233	251.741	258.884	267.578	274.582	288.089	298.180
Saldo van de primaire inkomens van/naar het buitenland	4.158	4.578	4.170	4.664	5.694	3.922	3.384	3.791	2.614	3.219
Bruto nationaal inkomen	215.558	225.763	233.742	242.897	257.435	262.806	270.962	278.374	290.703	301.399
Verbruik van vaste activa	30.940	32.326	33.870	35.660	37.617	39.974	41.259	42.997	44.982	46.309
Netto nationaal inkomen	184.618	193.436	199.872	207.237	219.818	222.832	229.702	235.377	245.721	255.089
Saldo van de inkomensoverdrachten van/naar het buitenland	-2.092	-2.124	-2.445	-2.654	-2.541	-2.490	-2.789	-3.644	-4.194	-3.272
Netto nationaal beschikbaar inkomen	182.525	191.312	197.427	204.584	217.277	220.342	226.914	231.733	241.527	251.817
Nationale consumptie	161.595	166.391	172.579	177.621	189.404	196.602	203.422	210.018	218.904	227.460
Netto nationale besparingen	20.931	24.922	24.848	26.963	27.873	23.741	23.492	21.715	22.624	24.357
Investerings in vaste activa	40.991	44.204	46.327	49.099	52.447	52.867	51.390	51.620	54.257	59.298
Voorraadverandering	370	939	692	1.161	2.508	266	62	810	3.342	4.434
Saldo van de kapitaaltransacties met het buitenland	-10	445	-48	14	-367	-368	-346	-63	34	56
Vorderingenoverschot (+)/-tekort (-) van de totale economie	10.447	12.429	11.552	12.337	10.050	10.240	12.869	12.082	9.894	6.991

4.2 REËEL BESCHIKBAAR INKOMEN VAN DE TOTALE ECONOMIE, RAMINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 2000

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	223.257	230.709	235.137	242.374	251.741	254.379	258.202	260.563	267.312	270.646
Ruilvoetwinst of -verlies ¹	4.521	3.423	5.400	4.159	0	74	1.466	1.301	192	-1.418
Reëel bruto binnenlands inkomen	227.778	234.132	240.536	246.533	251.741	254.453	259.668	261.864	267.504	269.228
Saldo van de reële primaire inkomens van/naar het buitenland	4.469	4.839	4.358	4.811	5.694	3.856	3.281	3.606	2.421	2.935
Reëel bruto nationaal inkomen	232.246	238.972	244.894	251.344	257.435	258.309	262.948	265.470	269.925	272.163
Verbruik van vaste activa	33.056	34.373	35.368	36.405	37.617	38.928	40.292	41.508	43.980	45.356
Reëel netto nationaal inkomen	199.190	204.598	209.526	214.939	219.818	219.381	222.656	223.963	225.946	226.808
Saldo van de reële inkomensoverdrachten van/naar het buitenland	-2.249	-2.245	-2.555	-2.738	-2.541	-2.447	-2.704	-3.466	-3.885	-2.977
Netto nationaal beschikbaar inkomen	196.942	202.353	206.971	212.202	217.277	216.934	219.952	220.496	222.061	223.831

¹ Het bruto binnenlands product tegen vaste prijzen meet het geheel van de door de economie geproduceerde toegevoegde waarde naar volume. Het reële inkomen van de ingezetenen hangt af van dat productievolume, maar eveneens van de koers waartegen de uitvoer kan worden verhandeld tegen de invoer uit het buitenland. Indien de ruilvoet verbetert, is zodoende minder uitvoer nodig bij de aankoop van een gegeven invoervolume; via een handelsoverschot komt het reële binnenlandse inkomen hoger uit dan het bruto binnenlands product tegen vaste prijzen. Het handelsoverschot of, eventueel, -deficit is immers gelijk aan het lopende saldo van de uitvoer en de invoer gedeïndeerd met een prijsindexcijfer en verminderd met het verschil tussen de gedeïndeerde waarde van de uitvoer en de gedeïndeerde waarde van de invoer.

5 ARBEIDSMARKTSTATISTIEKEN

5.1 VERDELING VAN DE BELONING VAN WERKNEMERS PER BEDRIJFSTAK

(binnenlands concept, miljoenen euro's, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	333	350	365	400	403	428	461	494	524	532
Nijverheid	27.241	28.072	28.425	29.096	29.569	30.765	30.972	30.628	30.807	31.098
Bouwnijverheid	5.485	5.625	5.706	6.205	6.517	6.748	6.807	6.885	7.127	7.249
Diensten	74.852	78.252	81.694	86.551	91.406	97.047	101.901	104.616	108.242	112.822
Handel, vervoer en verkeer	23.359	24.241	25.142	26.573	27.779	29.511	31.047	31.867	32.910	33.907
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	16.188	17.315	18.472	20.082	21.980	23.616	23.984	24.112	24.912	26.013
Overheid en onderwijs	24.012	24.852	25.582	26.741	27.718	28.942	30.764	31.933	32.845	34.348
Andere diensten	11.292	11.844	12.498	13.155	13.928	14.978	16.105	16.705	17.575	18.554
Totale beloning van werknemers	107.910	112.299	116.190	122.251	127.894	134.988	140.140	142.623	146.700	151.702

5.2 NATIONALE WERKGELEGENHEID: AANTAL ZELFSTANDIGEN EN WERKNEMERS

(duizenden personen, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Zelfstandigen	711	708	702	699	695	690	684	678	675	680
Werknemers	3.218	3.240	3.308	3.363	3.447	3.510	3.510	3.513	3.540	3.574
Totaal aantal werkzame personen	3.929	3.949	4.010	4.062	4.142	4.201	4.194	4.191	4.216	4.254

5.3 BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID: VERDELING VAN HET AANTAL WERKZAME PERSONEN PER BEDRIJFSTAK

(duizenden personen, bruto gegevens)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	107	104	103	101	96	92	88	84	82	81
Nijverheid	701	689	689	681	686	691	666	648	632	626
Bouwnijverheid	233	231	232	235	239	243	238	236	235	236
Diensten	2.841	2.875	2.937	2.997	3.070	3.125	3.152	3.173	3.216	3.260
Handel, vervoer en verkeer	969	964	972	977	985	1.002	999	1.004	1.004	1.012
Financiële diensten, immobiëlen, huur en diensten aan bedrijven	616	645	683	712	752	766	774	771	790	816
Overheid en onderwijs	689	685	690	701	706	714	726	735	743	743
Andere diensten	568	582	592	607	627	642	652	663	679	688
Totale binnenlandse werkgelegenheid	3.882	3.901	3.961	4.013	4.092	4.150	4.144	4.141	4.165	4.203

Publicaties van het INR en contactpersonen

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens wordt verspreid op papier, maar alle publicaties zijn beschikbaar in pdf-formaat via de link:

<http://www.nbb.be/doc/DQ/N/planningPapPub.htm>

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank Belgostat online. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt eind september (een versie op papier is beschikbaar eind oktober). Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie- en inkomensvormingsrekening alsook de werkgelegenheid en de investeringen per bedrijfstak, de consumptieve bestedingen van de huishoudens per product, de sectorrekeningen, de uitgaven van de overheid naar functies en transacties en de cijfergegevens met betrekking tot de kapitaalgoederenvoorraad.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaaraggregaten

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste aggregaten van de nationale rekeningen. Zij verschijnen vier maal per jaar, 70 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben (zowat 105 dagen in het geval van het vierde kwartaal). Samen met de resultaten van het vierde kwartaal verschijnt de eerste schatting van de jaaraggregaten, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

In de kwartaalrekeningen, die volledig consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, worden de belangrijkste aggregaten uit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt gepresenteerd. Zij bevatten ook de voornaamste saldi uit de sectorrekeningen. Ook de werkgelegenheid en de beloning van werknemers per bedrijfstak wordt geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers betreffende het meest recente kwartaal ter beschikking te stellen, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei (zowat 50 dagen in het geval van het vierde kwartaal). Deze wordt wel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp.

3. Rekeningen van de overheid

Jaarlijks worden twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid opgesteld, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België.

Aan het begin van de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die normaal in de maand juni elektronisch wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

4. Aanbod- en gebruikstabellen

Ieder jaar in februari verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Zij geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortvloeien ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

5. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

Ieder jaar in februari verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, bevat de publicatie ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal werkzame personen en over de bruto investeringen in vaste activa. Ook de regionale cijfers met betrekking tot de rekening van de huishoudens maken deel uit van het geheel. Wat dit laatste betreft, gaat het om de belangrijkste variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (beloning van werknemers en inkomen uit vermogen) en de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen).

6. Historische reeksen

In oktober 2002 werden de historische reeksen van de nationale rekeningen volgens het ESR 1995 gepubliceerd.

De historische reeksen, die de periode 1970–1994 bestrijken, omvatten:

- de samenstelling van het bruto nationaal product vanuit de drie invalshoeken van de nationale rekeningen tegen lopende prijzen en tegen de prijzen van 1995;
- de toegevoegde waarde per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen en tegen de prijzen van 1995;
- de beloning van werknemers per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen;
- de finale consumptie van de huishoudens per product (16 producten) tegen lopende prijzen en tegen de prijzen van 1995;
- de sectorrekeningen.

Met uitzondering van de overheidsrekening, die voor de periode vanaf 1970 volgens het ESR 1995 werd opgesteld, werden de sectorrekeningen slechts tot 1985 geretropoleerd. Het

grootste deel van de belangrijkste informatiebronnen voor de financiële en niet-financiële ondernemingen is immers pas vanaf dat jaar beschikbaar. De rekening van de financiële vennootschappen werd overigens niet geretropoleerd naar subsectoren.

7. Contactpersonen

- Methodologie
Eric Cabooter Tel. +32 2 221 30 39 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: eric.cabooter@nbb.be

- Sectorrekeningen
Béatrice Thiry Tel. +32 2 221 30 43 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: beatrice.thiry@nbb.be

- Historische reeksen, sectorrekeningen
Béatrice Thiry Tel. +32 2 221 30 43 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: beatrice.thiry@nbb.be

- Tabellen per bedrijfstak en vaste activa
Hans De Dyn Tel. +32 2 221 30 38 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: hans.dedyn@nbb.be

- Historische reeksen, tabellen per bedrijfstak
Alex Hermans Tel. +32 2 221 30 27 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: alex.hermans@nbb.be

- Investerings
Bernadette Boudry Tel. +32 2 221 47 54 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: bernadette.boudry@nbb.be

- Aanbod- en gebruikstabellen
Hans De Dyn Tel. +32 2 221 30 38 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: hans.dedyn@nbb.be

- Rekeningen van de overheid
Claude Modart Tel. +32 2 221 30 26 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: claude.modart@nbb.be

- Kwartaalrekeningen, flashraming
Pierre Crevits Tel. +32 2 221 30 29 Fax +32 2 221 31 07
e-mail: pierre.crevits@nbb.be

- Regionale rekeningen, aggregaten per bedrijfstak
Monica Maesele Tel. +32 2 221 30 28 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: monica.maesele@nbb.be

- Regionale rekeningen, rekening van de huishoudens
Erwin Debisschop Tél. +32 2 221 30 16 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: erwin.debisschop@nbb.be

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België (<http://www.nbb.be/doc/DQ/N/caltheema.htm>) bevat de publicatiekalender van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	ramingen
v	voorlopig resultaat
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.b.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
pct	percent
0 of 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

BBP	bruto binnenlands product
BNI	bruto nationaal inkomen
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen
IMF	Internationaal monetair fonds
INR	Instituut voor de nationale rekeningen
IZW	Instelling zonder winstoogmerk
SDDS	Special Data Dissemination Standard

Bestellingen

Voor bestelling van en informatie over abonnementen en kortingen: Nationale Bank van België, dienst Documentatie — Publicaties, de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel.

Tel. +32 2 221 20 33 — Fax +32 2 221 30 42
documentation@nbb.be

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen kan terecht bij de dienst Financiële en economische statistieken van de Nationale Bank van België.

Tel. +32 2 221 30 40 — Fax +32 2 221 32 30
nationalaccounts@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Jean-Jacques Vanhaelen

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België
de Berlaimontlaan 14 — BE-1000 Brussel

© Illustraties: fotostockdirect — goodshoot
atlantech — imagin
gettyimages — photodisc
Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek
Omslag: Prepress & Image

Gepubliceerd in april 2006